

Durant els darrers anys, els historiadors s'han interessat per la qüestió de la crisi baixmedieval a l'occident europeu i han revisat la explicació tradicional que habitualment havia associat els últims segles de l'Edat Mitjana a un moment de decadència. En el cas de la península Ibèrica també s'ha posat de manifest l'especificitat regional d'aquest territori i, tant a Castella com a la Corona d'Aragó, s'han relativitzat força les dificultats econòmiques documentades durant el període esmentat considerades més aviat com a episodis conjunturals dins d'una "crisi creativa".

Tanmateix, a la corona aragonesa encara persisteix el dubte del cas català amb Barcelona al capdavant. Malgrat els esforços per matisar la imatge apocalíptica del període, el pes historiogràfic de Jaume Vicens Vives i de Pierre Vilar ha dificultat considerablement la revisió del relat de la crisi de la Ciutat Comtal durant el segle XV, construït fa més setanta anys. Davant d'aquest fet i dels indicis contradictoris que s'han anat documentant hi ha hagut diversos autors que, fent palesa la riquesa dels nostres arxius, han reclamat la necessitat d'aprofundir en l'estudi de la dinàmica social i econòmica tant de Barcelona com de Catalunya a la fi de l'Edat Mitjana.

Fent-nos ressò d'aquest clam, aprofitem les recerques dutes a terme en diferents àmbits per plantejar el present col·loqui, amb l'objectiu d'analitzar de forma crítica alguns indicadors significatius que ens permetin mostrar l'evolució de la conjuntura a la capital del Principat en el decurs dels dos darrers segles de l'època medieval. Prioritzarem, sobretot, l'anàlisi de les finances municipals –un dels aspectes més negligits per la interpretació tradicional–, i alhora situarem les dades que se'n puguin derivar en un context més ampli, integrant-hi altres indicadors de caràcter fonamentalment econòmic i comparant el que va succeir a Barcelona amb el que va passar a la resta de Catalunya i a la Corona d'Aragó coetàniament. Tot plegat, sense perdre de vista el marc historiogràfic, amb el propòsit d'oferir nous elements de reflexió i enriquir la visió que s'ha ofert fins avui de la crisi d'una de les principals ciutats de la Mediterrània al tombant de l'època moderna.

Organitzen:

Universitat de Girona
Institut de Recerca Històrica

Col·labora:

Aquesta activitat s'organitza en el marc dels projectes de recerca:

"La conjuntura económica y demográfica en Catalunya a fines de la época medieval: análisis crítico de los indicadores fiscales y financieros"
(ref. HAR2014-54205-C2-1-P)

"Crédito y mercado de la tierra en el mundo rural y en las pequeñas ciudades de la Cataluña nororiental de los siglos XIV-XV"
(ref. HAR2014-54205-C2-2-P)

Lloc

MUHBA plaça del Rei,
sala de Martí l'Humà

Entrada gratuïta

Es recomana reserva prèvia

Informació i reserves

reservesmuhba@bcn.cat
Per a qualsevol altra informació:
Tel. 93 256 21 22
(de dilluns a divendres feiners,
de 10 a 14 h i de 16 a 19 h)
www.museuhistoria.bcn.cat

Portada:

Detall de les ordinacions municipals de la ciutat promulgades per recaptar la imposició del vi al s. XV, AHCB

17/06/02/FR

DL B 15118-2017

BARCELONA EN CRISI? LA CIUTAT AL SEGLE XV

18-20.09.2017

MUHBA
MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

museuhistoria.bcn.cat
facebook.com/barcelonacultura
twitter.com/bcn cultura

Ajuntament de
Barcelona

MUHBA
MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

DILLUNS 18 DE SETEMBRE

BENVINGUDA

10.00-10.30 h

Joan Roca i Albert, director del MUHBA

i Lluís Calvo i Calvo, director de la IMF i delegat del CSIC a Catalunya

INTRODUCCIÓ HISTORIOGRÀFICA

10.30-11.00 h

Evolució del pensament històric sobre la Barcelona baixmedieval. Decadència, crisi i desdramatització

Ramon Grau Fernández, historiador

11.00-11.30 h

Pausa-cafè

11.30-12.00 h

Velles i noves visions sobre la crisi baixmedieval

Antoni Furió, Universitat de València

12.00-12.30 h

La crisi baixmedieval a Catalunya: darreres aportacions

Pere Verdés Pijuan, IMF-CSIC

12.30-13.30 h

Discussió

13.30-15.30 h

Pausa-dinar

LA CRISI DE LES FINANCES MUNICIPALS DE BARCELONA

15.30-16.00 h

L'evolució de les finances municipals de Barcelona (1340-1460)

Pere Orti Gost, Universitat de Girona

16.00-16.30 h

Els efectes de la guerra civil en les finances del Consell (1460-1472)

Laura Miquel Milian, IMF-CSIC

16.30-17.00 h

Discussió

17.00-17.30 h

Pausa-cafè

17.30-18.00 h

El paper del Consell de Cent en l'obra arquitectònica i urbanística a la Barcelona del quatre-cents

Albert Cubeles i Bonet, historiador

18.00-18.30 h

Política del blat i política de la carn al segle xv: continuïtats, trencaments, particularitats i convergències

Ramón Agustín Banegas López, EUHT Sant Pol

i Pol Serrahima i Balius, Universitat de Lleida

18.30-19.00 h

Discussió

DIMARTS 19 DE SETEMBRE

INDICADORS DE LA CRISI A BARCELONA (I)

9.00-9.30 h

Els indicadors fiscals de la crisi baixmedieval a Barcelona

Pere Orti Gost, Universitat de Girona

9.30-10.00 h

El dret d'ancoratge com a indicador del tràfic marítim de la ciutat de Barcelona als segles xv i xvi

Mikel Soberón Rodríguez, Universitat de Girona

10.00-10.30 h

El fogatjament de 1496: noves dades per a l'estudi de l'evolució demogràfica i de l'estructura socioprofessional de la ciutat de Barcelona

Lluís Sales i Favà, Universitat de Girona

10.30-11.00 h

Discussió

11.00-11.30 h

Pausa-cafè

11.30-12.00 h

Desenvolupament comercial, integració de mercats i preus del gra a Catalunya i Barcelona, segles XIII i XVI

Joan Montoro Maltas i Pol Serrahima i Balius, Universitat de Lleida

12.00-12.30 h

Treball lliure i treball esclau a la Barcelona del segle xv

Ivan Armenteros Martínez i Roser Salicrú i Lluch, IMF-CSIC

12.30-13.00 h

Matrimoni i població a Barcelona i la seva àrea, segles XV-XVI

Anna Cabré i Joana Maria Pujadas-Mora, Centre d'Estudis

Demogràfics-Universitat Autònoma de Barcelona

13.00-13.30 h

Discussió

13.30-15.30 h

Dinar

INDICADORS DE LA CRISI A BARCELONA (II)

15.30-16.00 h

Les ciutadanes de Barcelona (segles XIV i XV):

normes, pràctiques i gestió de la pertinença urbana

Carolina Obradors Suazo, LaMOP-Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne

16.00-16.30 h

La contribució de l'Església en el context de la crisi baixmedieval: anàlisi diacrònica de la fiscalitat beneficiàl al bisbat de Barcelona

Jordi Morelló, IMF-CSIC

16.30-17.00 h

Pensar en el més enllà en època de crisi.

Els testaments com a font econòmica?

Carles Vela i Aulesa, Universitat de Girona

17.00-17.30 h

Discussió

17.30-18.00 h

Pausa-cafè

18.00-18.30 h

La promoció artística a la Barcelona del quatre-cents.

Alguns casos per debatre

Antoni Conejo da Pena i Joan Domenge Mesquida,

Universitat de Barcelona

18.30-19.00 h

Els palaus reials de Barcelona: entre el desig i la realitat econòmica de la monarquia

Ramon J. Pujades, MUHBA

19.00-19.30 h

“Obra condecet e assats sumptuosa”.

Construcció i moblament de la Casa de la Diputació del General a la primera meitat del segle xv

Marià Carbonell, Universitat Autònoma de Barcelona.

19.30-20.00 h

Discussió

DIMECRES 20 DE SETEMBRE

LA CRISI DE BARCELONA EN EL CONTEXT DE LA CORONA D'ARAGÓ

9.00-9.30 h

La crisi de les finances municipals a la Catalunya del segle xv

Pere Verdés Pijuan, IMF-CSIC

9.30-10.00 h

Banca pública i banca privada al segle xv

Gaspar Feliu, Universitat de Barcelona-Institut d'Estudis Catalans

10.00-10.30 h

Els arrendaments d'impostos com a indicadors econòmics de la Catalunya baixmedieval: de les impositcions municipals als drets del General

Albert Reixach Sala, Universitat de Girona

10.30-11.00 h

Discussió

11.00-11.30 h

Pausa-cafè

11.30-12.00 h

Gasto público y fiscalidad municipal en Zaragoza durante el siglo xv

Carlos Laliena Corbera i Mario Lafuente Gómez,

Universitat de Saragossa

12.00-12.30 h

Segle d'or o de plom? Mesurant la realitat econòmica i social de la València del quatre-cents

Juan Vicente García Marsilla, Universitat de València

12.30-13.00 h

Camp i ciutat a la Mallorca del segle xv: quina mena de crisi?

Gabriel Jover Avellà, Universitat de Girona

13.00-13.30 h

Discussió

13.30-14.00 h

Conclusions

Pere Orti Gost, Universitat de Girona